

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 571090 1593 0000 0000 5901 5348
tel./fax 068 3828236, e-mail: lkp@lkp.org.pl, [http:// www.lkp.org.pl](http://www.lkp.org.pl)

Drawno, 15 maja 2003

Sz. P.
Bogdan Malinowski
Przewodniczący Komisji
Programu Ochrony Przyrody
Nadleśnictwa Przemków

Z przykrością informuję, że ze względu na inne obowiązki, nie będę mógł osobiście uczestniczyć w posiedzeniu Komisji, wyznaczonym na 20 maja b.r. w Nadleśnictwie Świątoszów. Wnioski do Programu Ochrony Przyrody przesyłam w załączeniu

Z poważaniem

Paweł Pawlaczyk

Wnioski do Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Przemków

1. Wykonanie w ramach prac nad Programem inwentaryzacji terenowej cennych elementów przyrody. Inwentaryzacja ta powinna być podstawą Programu, uzupełnioną o informacje od służby terenowej i z innych źródeł.

Szczególną uwagę podczas inwentaryzacji proponuje się zwrócić na:

- Cenne (chronione) siedliska przyrodnicze:
 - Płaty borów i brzezin bagiennych
 - Płaty olsów
 - Płaty łągów (nad Kwisą, Bobrem)
 - Płaty suchych i wilgotnych wrzosowisk (w tym poligonowych i popoligonowych)
 - Łąki trzęślicowe
 - Niezalesione fragmenty wydm, płaty muraw napiaskowych
- Stanowiska gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych, których występowanie na terenie nadleśnictwa jest prawdopodobne, ponieważ występują na terenach sąsiednich:
 - Bagno, borówka bagienna, rosiczka okrągłolistna, rosiczka pośrednia, ew. rosiczka długolistna, przygiełka biała, ew. przygiełka brunatna, modrzewnica, żurawina, długosz królewski, ewentualnie może występować nawet wrzosiec bagienny i przygiełka brunatna
 - Widłaki, ew. pomocnik baldaszkowaty - ewentualność występowania widłaka cyprysowatego i widłaka torfowego!
 - Storczyki łąkowe, kosaciec syberyjski, czarcikęs łąkowy
 - Arnika górską, podrzeń żebrowiec, ew. inne gatunki górskie (mogą wędrować z biegiem Kwisy)
 - Pokrzyk wilcza jagoda,
- Miejsca ważne dla płazów i gadów (w tym tokowiska płazów) – z

rozdzieleniem gatunku. Zwrócić szczególną uwagę na ewentualne występowanie ropuchy paskówki, ropuchy zielonej, kumaków, żmii zygzakowatej, gniewosza.

- Cenne elementy przyrody nieożywionej (odsłonięcia itp.), zwłaszcza związane z doliną i korytem Kwisy.

Inwentaryzacją trzeba oprócz gatunków chronionych objąć conajmniej także gatunki z regionalnej Czerwonej Listy roślin (Żukowski, Jackowiak 1995) i z ogólnopolskiej Czerwonej Listy zwierząt (Głowaciński 2002)

2. Wykonać zestawienie (wykaz) płatów chronionych siedlisk przyrodniczych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie - Dz. U. z 3.09.2001). Wykaz w/w wykonać wg wzoru¹:

Wzór: Wykaz chronionych siedlisk przyrodniczych

Lp.	Typ chronionego siedliska przyrodniczego	Leśnictwo, oddz., pododdz.	Powierzchnia [ha]	Ogólny opis, sposób wykształcenia, dynamika	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, dodatkowe walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
							projektowane	wykonane	

3. Opisać szczegółowo występowanie cietrzewia i głuszca, zmiany zachodzące w populacjach, a także całościowo problem ochrony obu gatunków. Jako element Programu Ochrony Przyrody ująć program ochrony cietrzewia i głuszca.

4. Opisać szczegółowo realizowane w nadleśnictwie projekty reintrodukcji bobra i żółwia błotnego. Kontynuację obu programów ująć jako element Programu Ochrony Przyrody. W przypadku żółwia błotnego uwzględnić jako element programu także kształtowanie odpowiednich warunków siedliskowych do rozmnażania się.

5. Jako element Programu Ochrony Przyrody ująć program czynnej ochrony wrzosowisk, jako

wymagającego ochrony siedliska przyrodniczego (dotyczy zwłaszcza obrębu Ławszowa, gdzie wrzosowiska wymagają aktywnej ochrony na rzecz ich utrzymania).

6. Omówić dotychczas zrealizowane działania z zakresu małej retencji i przewidzieć kontynuację programu małej retencji. Program usytuować w kontekście dawnego występowania naturalnych i sztucznych obszarów mokradłowych (w tym stawy i historia ich występowania na terenie nadleśnictwa) - z wykorzystaniem historycznych map topograficznych 1:25 000 z I połowy XX wieku i z końca XIX wieku.

7. Rozważyć odpowiednią formę ochrony przyrody dla Doliny Kwisy (rezerwat przyrody? zespół przyrodniczo-krajobrazowy? kompleks stanowisk dokumentacyjnych?). Przyrodę ożywioną i nieożywioną rzeki Kwisy (w tym np. zagadnienie historycznego występowania i eksploatacji perłoródki) opisać w Programie.

8. Zgodnie z § 14 pkt 4b Instrukcji Sporządzania Programu Ochrony Przyrody, w trakcie opracowywania Programu wykonać niezbędne prace dokumentacyjne dla projektowanych rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych: Uroczysko Mokradła, Dolina Rzeki Kwisy, Torfowisko Koło Wieży” (oddziały 95 i 96, 133-135), tak by mogły zostać szybko utworzone.

9. Wnioskować do KTG o zaliczenie drzewostanów w strefie występowania cietrzewia i głuszca do gospodarstwa specjalnego, bowiem ze względu na międzynarodową rangę obu gatunków może okazać się konieczne projektowanie w nich niestandardowych zabiegów na rzecz kształtowania biotopu.

10. Zinventaryzować pamiątki historyczne, nawet jeżeli nie są formalnie uznane za zabytki – dotyczy bunkrów, pozostałości dawnych osad, zabytków archeologicznych, kamieni pamiątkowych, lokalizacje dawnych hut itp. Zinventaryzować dawne nazewnictwo terenowe. Do lokalizacji w/w obiektów i do odtworzenia historycznego nazewnictwa wykorzystać dawne mapy topograficzne 1:25 000 z I połowy XX wieku. Opisać w Programie historię poligonów.

11. Jako element Programu Ochrony Przyrody ująć realizowany przez nadleśnictwo program edukacji ekologicznej żołnierzy, z jego elementami materialnymi (ścieżka edukacyjna) i niematerialnymi (prowadzone zajęcia). Przewidzieć kontynuację i rozwój tego programu - zadania, które w jego ramach należałoby podjąć.

12. Dla poligonu świętoszowskiego, rozważyć sposób uwzględnienia Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa w instrukcji szkoleniowej w zakresie zapewnienia wymogów ochrony zwierząt oraz roślin w toku szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na poligonach (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z 9.08.2002 (Dz. U. Nr 137, poz. 1157)). Sformułować w Programie postulaty do tej instrukcji. Wskazać obszary, które powinny być traktowane jako niedostępne lub o ograniczonej dostępności ze względu na ochronę roślin lub zwierząt. Wskazać stanowiska zwierząt i roślin wymagające oznakowania i zabezpieczenia przed dewastacją. Przy realizacji powyższego postulatu uwzględnić jednak, że użytkowanie poligonowe sprzyja wykształcaniu się i utrzymywaniu pewnych typów rzadkich i cennych siedlisk przyrodniczych (wrzosowiska!) wraz z ich florą i fauną.

¹ Konieczność wprowadzenia nowego wzoru zestawienia wiąże się z wydaniem cytowanego Rozporządzenia Ministra Środowiska już po wejściu w życie obowiązującej Instrukcji sporządzania POP